

Oponentský posudek diplomové práce Věry Hutarové „Identita dcer politických vězňů“. Praha, FSV UK 2010; 89 stran rkp. s přílohami.

Předložená práce, zabývající se osobními aspekty orální historie, je pěkným příkladem studie o konstruování identity na pozadí celospolečenské debaty o dědictví komunismu v České republice.

Větší část textu je věnována výběrovému přehledu odborných prací o dobách socialistického Československa, teoretickým otázkám – zejména debatám o vztahu velké a osobní historie, a metodologickým přístupům autorky. Jak je obvyklé u diplomových prací z dílny dr. Šmídové, je výzkum postavený na výpovědích jen šesti informátorek, což není právě mnoho.

Menší část textu obsahuje vlastní analýzu zapsaných rozhovorů. Autorka přesvědčivě definuje jednotlivé typy postojů; je ovšem otázka zda by při větším počtu informátorek nebylo možné zjistit ještě další typové postoje. Stejně jako první část je i tato přesvědčivá.

Práce má logickou stavbu, autorka řádně cituje, argumenty jsou přesvědčivé, v textu nejsou chyby a jazyk textu je čtivý.

K textu mám několik připomínek či otázek:

1. Autorka se nezabývá identitou dcer politických vězňů, ale identitou členek spolku dcer politických vězňů. Příslušnost k dotyčné skupině jistě nějakým způsobem ovlivňuje jejich postoje. Je škoda, že tuto skutečnost nevzala autorka v potaz. Existuje jistě množství dcer politických vězňů, které se neorganizují, vlastně jich bude většina.
2. V analytické části jsem nenašel, s několika výjimkami, zmínky o sourozencích informátorek. To o nich vůbec nemluvily? Jak se vyjadřovaly k chování či postojům svých případných sester a bratrů? Je dosti možné, že v komentářích o chování bratrů by se našel nějaký „zakletý“ rodový pohled (ale třeba taky ne).
3. Chybí charakteristika informátorek. Z textu vyplývá, že to jsou dcery vězněných antikomunistů anebo lidí stíhaných jako antikomunisté; bylo by ale zajímavé, vědět v jakém věku se setkaly či seznámily s režimními proskripce. Jeden výrok hovoří o jedenáctiletém děvčátku, co ty ostatní? Předpokládám, že předškolní děti anebo naopak již dospělé děti mohly vidět a zažívat situaci věznění rodičů jinak. Také další informace o rodinném prostředí by lépe osvětlovaly jejich názory a postoje.
4. Je dosti zajímavé, že autorka věnuje minimální pozornost vzpomínkám na dobu po zatčení rodiče/rodičů. Pročpak? Tato část má výrazně popisný charakter. Vždyť právě toto období muselo velmi výrazně formovat dnešní postoje a názory informátorek anebo spíše obráceně – právě vzpomínky

na toto období výrazně ovlivňují dnešní postoje informaterek. Ze zmínek v textu vyplývá, že informatorky věnovaly tomuto období zvýšenou pozornost. Tak proč tato data autorka nevyužila?

Věra Hutarová odvedla jinak kvalitní práci, a proto doporučuji studii o dcerách k obhajobě a hodnotím ji jako **velmi dobrou**.

V Praze 5. června 2010.

Prof., PhDr. Josef Kandert, CSc.